

Elinkeinopoliittinen katsaus 2021

raisiO

SISÄLLYS

1.	Yleinen talouskehitys	2
1.1.	Työllisyyskehitys	2
2.	Kaupungin toiminta yritysalueilla	4
2.1.	Uudet asemakaavat ja asemakaavanmuutokset.....	4
2.2.	Asemakaavatyö oli ja on yhä tekeillä seuraavilla yritysalueilla:.....	5
2.3.	Kaupungin investoinnit yritysalueilla	5
2.4.	Yritystonttien luovutukset.....	5
2.5.	Valmistuneet yritystoimitilat ja –investoinnit	5
3.	Yritysyhteistyö.....	6
4.	Yrittäjyyskasvatus	7
5.	Seudullinen elinkeinoyhteistyö.....	7
6.	Markkinointi.....	8
7.	Toimenpiteet koronasta johtuen	8
8.	Raision elinkeino- ja yrityselämän kehitys	9
8.1.	Työpaikkamäärä ja työpaikkaomavaraisuus.....	9
8.2.	Yrityskannan rakenne ja yritystoimipaikat	9
8.3.	Raision yritysanta.....	11
8.3.1.	Kauppa toimiala Raisiossa	11
9.	Yhteisöverotus	11
10.	Asuminen	13
11.	Arvio yritysvaikutuksista ja tuleva kehitys	14

1. Yleinen talouskehitys

Vuosi 2021 oli edelleen COVID-19 –pandemian vuosi. Suomen BKT oli kasvanut viisi vuotta yhtäjaksoisesti vuosina 2015-2019, jonka jälkeen vuonna 2020 Suomen vuotuinen BKT laski koronan ja vallinneen markkinataloudellisen tilanteen johdosta 2,3%. Vuosi 2021 näyttäytyi positiivisemmassa valossa ja niin sanottuna koronasta toipumisen vuotena, jolloin BKT:n vuosimuutos palautui kasvu-uralle ollen 3,5% (tilastokeskus, ennakkotieto, 15.3.2022). Liitteessä 1 on esitetty Suomen BKT:n volyymin vuosimuutos vuosina 2010-2021.

Varsinais-Suomen Maakuntaennusteen (2022) mukaan varsinaissuomalaisten yrittäjien talousodotukset ovat toipuneet koronasta ja nousseet reippaasti vuodentakaisesta. Varsinaissuomalaiset yrittäjät odottavat niin liikevaihdon, henkilöstön määrän, investointien kuin kannattavuudenkin olevan paremmalla tasolla kuin vuosi sitten. Raisiolaisten yritysten odotusarvo vuodesta 2022 on yhtä lailla vahvan positiivinen. Kaikkien yllämainittujen tunnuslukujen nettoluku raisiolaisisten yritysten osalta on maakuntaennusteessa positiivinen, eli merkittävä osa yrityksistä kokee vuoden 2022 kasvun vuotena kaikilla edellä mainituilla mittareilla. Mittausvuosissa on voimakkaasti heittäytynyt, sillä vain vuosi takaperin raisiolaiset yrittäjät näkivät tulevan vuoden (2021) huomattavasti negatiivisempänä. Yleisesti, maakuntaennusteen odotusarvona on tälle vuodelle siis kasvun vahva jatkuminen Varsinais-Suomessa.

Toimialoittain tarkasteltuna valtaosa päätoimialoista suhtautuu vuoteen 2022 edelleen varsin myönteisesti niin kasvun, kannattavuuden, henkilöstömäärän kuin investointienkin osalta. Yrittäjäkysely ja –mittaus on tehty marraskuussa 2021, joten esimerkiksi tuoreimmat Ukrainan sodan suorat ja välilliset vaikutukset eivät näy mittaustuloksissa.

1.1. Työllisyyskehitys

Työllisyys

Työllisyysaste kuvaa 18–64 -vuotiaiden työllisten osuutta samanikäisestä väestöstä. Raision työllisyysaste on noussut tasaisesti viime vuosina sekä on ollut seudullisesti tarkastellen keskiarvoa korkeammalla tasolla. Tuorein tieto työllisyysasteesta on vuodelta 2020, jolloin työllisyysaste oli Raisiossa 70,8%. Pudotusta vuoden takaiseen on tällä kertaa 3,7% -yksikköä, joka selittyy koronan aiheuttamalla merkittäväällä häiriötilanteella työmarkkinoilla. Koko Turun seutukunnassa työllisyysaste oli 68,4% (72,1% vuonna 2019). Työllisyysaste kasvoi Raisiossa yhtäjaksoisesti vuodesta 2015 lähtien aina vuoteen 2019. Aikaisempien vuosien kasvusta huolimatta oletusarvona oli, että vuonna 2020 työllisyysaste heikkenee merkittävästi. Vuoden 2021 osalta on odotettavissa, että työllisyysasteen kehitys jatkuu positiivisempänä kuin vuonna 2020. Liitteessä 2 esitetään työllisyysasteen kehitys Raisiossa vuosina 2010-2020.

Työttömyys

Työttömyystilanteen seuranta on kaupungissa säännöllistä. Tilastoja seurataan kuukausittain eri päätöksentekoelementeissä.

Työttömyysaste kuukausittain Raisiossa vuonna 2021 työnvälitystilaston mukaan:

Vuosi 2021	Työttömyysaste
Tammikuu	10,3
Helmikuu	9,6
Maaliskuu	9,9
Huhtikuu	9,4
Toukokuu	8,7
Kesäkuu	9,2
Heinäkuu	9,6
Elokuu	7,9
Syyskuu	7,2
Lokakuu	6,9
Marraskuu	6,7
Joulukuu	7,4
Keskiarvo	8,6

Kaavio 1. Raision työttömyysaste kuukausittain vuonna 2021.

Raision keskimääräinen työttömyysaste laski 2,5 % -yksikköä vuodesta 2020. Tätä ennen työttömyysaste on laskenut vuosittain aikavälillä 2015-2019.

- Työttömien määrä putosi joulukuussa vuoden 2020 vastaavaan ajankohtaan verrattuna -47 %
- Yli 50-vuotiaiden työttömien määrä putosi joulukuussa vuoden 2020 vastaavaan ajankohtaan verrattuna -41 %
- Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä laski vuodessa -42 %.
- Pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi vuodessa +12 %.
- Avoimien työpaikkojen määrä kasvoi runsaasti (+145%) joulukuussa viime vuoteen verrattuna

Liitteessä 3 on kuvattu työttömyysasteen kehitys vuosina 2010-2021.

Huomionarvoista on, että työttömyysluvut paranevat kovaa vauhtia. Positiivisen kehityksen odotetaan jatkuvan myös vuonna 2022. Joiltain osin ollaankin jo saavutettu koronaa edeltävä, erinomainen työllisyystilanne. Toisaalta on myös huomioitava, että vaikka esitetyt vuosimuutokset ovat prosentuaalisesti suuria, on kyseessä markkinatilanteen osalta poikkeuksellinen vertailuvuosi, vuosi 2020.

2. Kaupungin toiminta yritysalueilla

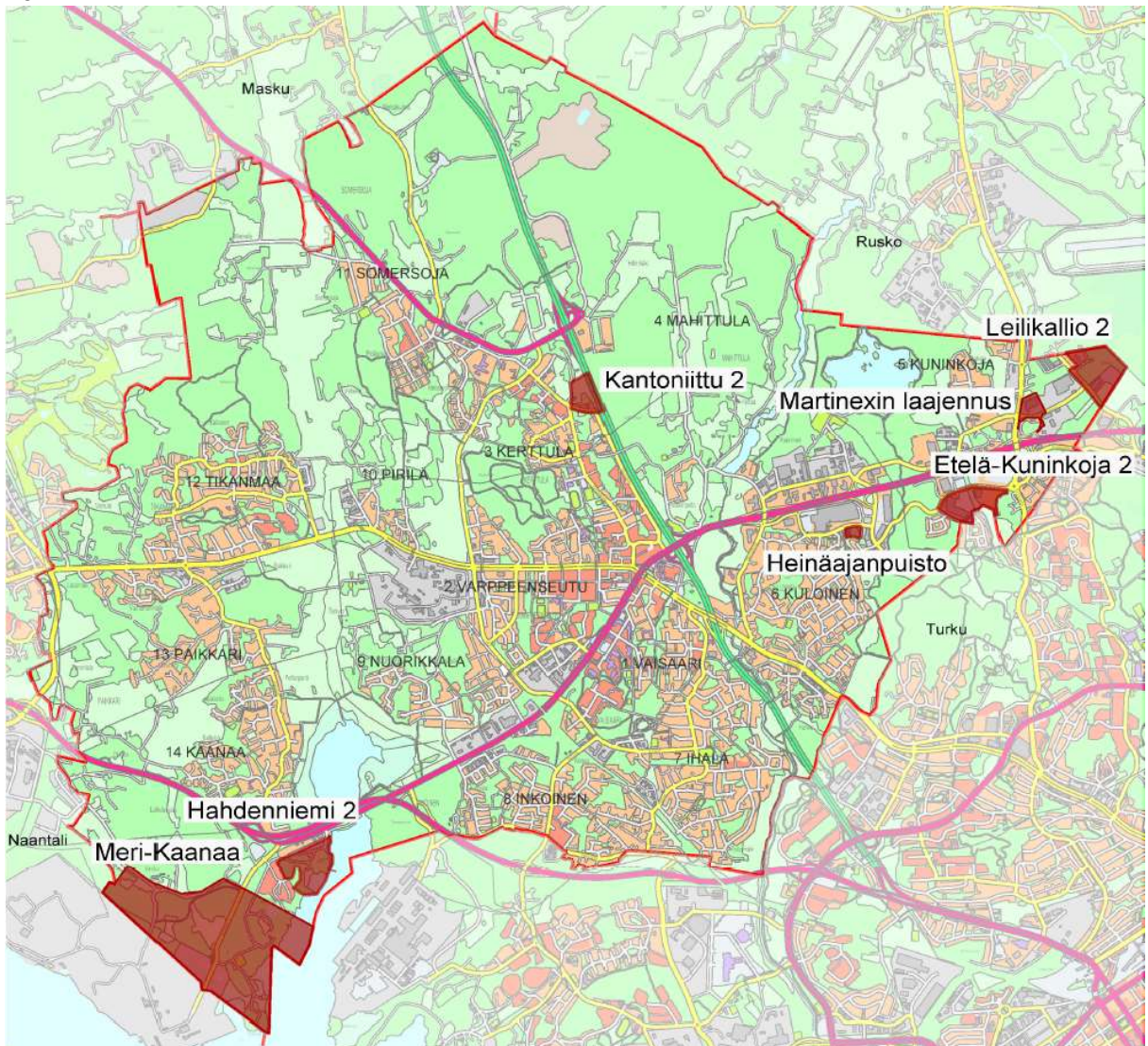
2.1. Uudet asemakaavat ja asemakaavanmuutokset

Raision kaupunki on luonut edellytyksiä nykyisille yrittäjille ja uusille toimijoille investoimalla kunnallistekniikkaan ja mahdollistamalla rakentamisen asemakaavoitustyön kautta.

Vuoden 2021 lopulla vahvistui E18 Keskikaupunki -asemakaava, jolla luodaan edellytykset kehittää E18 Turun kehätietä vastaamaan eurooppalaisen päätieverkon vaatimuksia Raision keskustassa ja sen tuntumassa. Samalla osoitettiin kaupungin katuverkossa kulkevat E18 -tien rinnakkaistieyhteydet kaava-alueella.

Vuonna 2021 hyväksyttiin myös Raisiokanjoni 2 -asemakaava, joka mahdollistaa autoliikkeen tontin laajentamisen ja rakennusoikeuden lisäämisen.

Ohessa on kartalle merkitty ne Raision yritysalueet, joilla asemakaavatyötä on tehty vuonna 2021.

Kaavio 2. Alueet, joilla on tehty asemakaavatyötä vuonna 2021.

2.2. Asemakaavatyö oli ja on yhä tekeillä seuraavilla yritysalueilla:

1. Kantoniittu 2 (Raumantien varressa: noin 100 työpaikkaa)
2. Hahdenniemi 2 (Hahdenniemen yritysalueen laajennus)
3. Heinäajanpuisto (asemakaavan muutos Myllyn vieressä: luodaan liiketilojen lisärakentamismahdollisuuksia)
4. Leilikallio 2 (logistiikka-alue: selkeytetään korttelirakenteita, tonttijakoja ja katujärjestelyjä mahdollistaen samalla katkeamaton ulkoilureittiyhteys, työpaikkatavoite noin 70 työpaikkaa)
5. Etelä-Kuninkojan liikealue 2 asemakaavan muutos (tarkoituksena yhdistää liikenteellisesti kaksi liiketonttia ja laajentaa pysäköintialuetta sekä päivittää kaavamääräyksiä).
6. Martinexin laajennus
7. Meri-Kaanaa

2.3. Kaupungin investoinnit yritysalueilla

Vuoden 2021 aikana Raisiossa ei ollut merkittäviä kaupungin investointeja yritysalueille. Vuoden aikana tehtiin tiivistä yhteistyötä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ja Väyläviraston kanssa E18-Turun kehätien parantamisen suunnitteluun liittyen, jolla tulee olemaan myös merkittäviä yritysvaikutuksia tulevaisuudessa.

2.4. Yritystonttien luovutukset

Uusia yritystontteja vuokrattiin yhteensä 8 kpl ja 4:n yritystontin vuokrasopimukset uusittiin. Vuoden 2021 aikana ei myyty yhtään yritystonttia.

2.5. Valmistuneet yritystoimitilat ja –investoinnit

Vuoden 2021 aikana Raisiossa valmistui yhteensä kuusi uutta liikerakennusta. Valmistuneet rakennukset muodostuivat kolmesta teollisuusrakennuksesta (2109 k-m²), kahdesta liikerakennuksesta (2421 k-m²) sekä yhdestä hoitoalan rakennuksesta (723 k-m²).

3. Yritysyhteistyö

Raision kaupungin yritys yhteistyötä tehdään monipuolisesti ja monitahoisesti. Kaupungin elinkeinopalveluiden johtavana viranhaltijana toimi elinvoimapäällikkö. Elinvoimapäällikön siirryttyä elokuussa 2021 kaupunkikehitysjohtajaksi, elinkeinopalveluiden hoito on ollut toistaiseksi kaupunkikehitysjohtajan hoidettavana.

Suomen Yrittäjien virallisen paikallisyhdistyksen, Raision Yrittäjien kanssa tehtiin vuoden 2021 aikana yhteistyötä. Yrittäjähdistyksen hallituksen kanssa pidettiin säännöllisesti tapaamisia mm. yrittäjien hallituksen kokousten muodossa, joihin kaupungin elinvoimapäällikkö, sittemmin kaupunkikehitysjohtaja on osallistunut kutsuttuna. Lokakuussa pidettyyn yrittäjähdistyksen 60-vuotisjuhlagalaan osallistuivat kaupungilta niin kaupunkikehitysjohtaja kuin kaupunginjohtaja.

Varsinais-Suomen yrittäjien kanssa tehtiin yhtä lailla yhteistyötä vuonna 2021. Yhteisiä yhteistyön muotoja ovat olleet pääasiassa erilaiset hankkeet, joita vuoden 2021 aikana oli muutamia. Yhteisinä hankkeina Varsinais-Suomen yrittäjien kanssa ovat olleet mm. Kriisistä uudistumispolulle –hanke, joka tähtäsi rohkeuden ja uudistumisvalmiuden kasvattamiseen paikallisissa PK-yrityksissä sekä Opiskelijasta omistajaksi – Jatkajakoulu, jonka tarkoituksena on vastata luopuvan yrittäjän ja jatkajan löytämisen kohtaanto-ongelmaan. Varsinais-Suomen yrittäjät vastaavat myös YES- yrittäjyyskasvatusverkoston toiminnasta.

Raisiokeskuksen yrittäjien eli keskustan yrittäjähdistyksen kanssa on myös säännöllistä yhteistyötä. Raisiokeskuksen yrittäjien aamupalavereihin on osallistuttu vuoden 2021 aikana kahdesti. Raisiokeskuksen yrittäjien kanssa on lisäksi perinteisesti järjestetty yhteistyössä Killin markkinat sekä Joulu saapuu Raisioon -tapahtuma, jotka toteutuivat myös vuonna 2021. Killin markkinat toteutuivat Raisio-päivien yhteydessä elokuun viimeisenä lauantaina ja Joulu saapuu Raisioon –tapahtuma joulukuun puolivälissä.

Kauppakeskus Myllyn kanssa tehdään säännöllistä yhteistyötä. Vuoden 2021 aikana Kauppakeskus Myllyn kanssa käytiin keskustelua mm. kaupungin toteuttaman matkailukyselyn tuloksista sekä kauppakeskuksen tulevista rakentamisen suunnitelmista.

Vuonna 2016 aloittanut kierto- ja biotaloutta palveleva osaamiskeskittymä Smart Chemistry Park on jatkanut toimintaansa Raisiossa. Kaupunki on elinkeinorahoituksellaan tukenut Smart Chemistry Parkin toimintaa vuosittain, mutta vuodesta 2020 alkaen toiminta on pyörinyt omalla rahoituksellaan eikä kaupungin rahoitusta ole enää tarvittu. Raisio Oyj:n alueella toimiikin tällä hetkellä toistakymmentä kierto- ja biotaloustoimialan yritystä, joiden toiminnasta erityisesti TKI-toimintaa on keskitetty kyseiselle alueelle. Kaupungin ja yrittäjien välistä yhteistyötä toteutetaan mm. ohjausryhmätyöskentelyn kautta, jossa kaupungilla ovat edustajina niin kaupunginjohtaja kuin kaupunkikehitysjohtaja. Ohjausryhmätyöskentelyä toteutettiin vuoden 2021 aikana yhteensä neljä kertaa.

4. Yrittäjyyskasvatus

Raisiossa yrittäjyyskasvatusta on toteutettu monipuolisesti kaikilla koulutusasteilla; niin alakoulussa, yläkoulussa, lukiossa kuin ammatillisessa koulutuksessa Rasekolla.

Vaisaaren koulussa yrittäjyys- ja taloustaidot ovat tiivis osa monien oppiaineiden, kuten yhteiskuntaopin ja opinto-ohjauksen, opetusta. Oppilailla on myös valittavana kahdeksannelle luokalle taloushallintaan ja yrittäjyyteen syventyvä ekonomian valinnaiskurssi. Yhdeksännelle luokalle taas on mahdollista valita Nuori Yrittäjyys -kurssi, jonka aikana nuoret perustavat yrityksen ja pyörittävät sen toimintaa lukuvuoden ajan.

Pikkuyrittäjät on alakouluille suunnattu 18 tunnin maksuton opinto-ohjelma, jossa lapset tutustuvat yrittäjyyteen ja perustavat 2-4 hengen ryhmissä oman Pikkuyrityksensä. Ohjelma koostuu kahden oppitunnin mittaisista kokonaisuuksista, joilla kullakin on oma teemansa. Ohjelman toiseksi viimeisellä kerralla Pikkuyrittäjät pääsevät esittelemään omia yrityksiään ja myymään itse tekemiään tuotteita oikeille asiakkaille oikealla rahalla.

Yrityskylä-oppimiskokonaisuus koostuu opettajille järjestettävästä koulutuksesta, 10 oppitunnista oman opettajan johdolla sekä vierailusta Yrityskylä-oppimisympäristöön Turussa. Oppituntien teemat auttavat oppilasta hahmottamaan omaa rooliaan Yrityskylässä niin työntekijänä, kuluttajana kuin työpaikkayhteisön jäsenenä. Yrityskylä-toiminta on kohdistettu 6. luokkien sekä 9. luokkien oppilaille.

Lukion yrittäjyyslinja on ollut hyvin suosittu myös lukuvuonna 2021-2022. Yrittäjyyslinjalla aloitti syksyllä runsaat 30 uutta opiskelijaa. Yhteistyötä on jatkettu Turun korkeakoulujen kanssa. Yrittäjyyslinjalaiset tekevät ensimmäisenä opiskeluvuotena 5op kokonaisuuden yrittäjyyden perusteita Turun ammattikorkeakoulun kanssa yhteistyössä. Yrittäjyyslinjan 2. vuoden opiskelijat järjestivät lokakuussa NY24h-leirin yhteistyössä Bauhausin kanssa. Leirille osallistui 1. vuoden yrittäjyyslinjan opiskelijat. Leiri oli jälleen menestys. Yhteistyökumppaneita Bauhausin lisäksi olivat mm. Raisio-Jokilaakson rotaryklubi, Raision yrittäjät sekä TOK. Raision lukion kaikki 2. vuoden opiskelijat osallistui Raisio-Naantali Nuorkauppakamarin järjestämään Nuorten taloustaidot –tapahtumaan marraskuussa.

5. Seudullinen elinkeinoyhteistyö

Raision kaupunki on mukana seudullisessa elinkeinoyhteistyötä harjoittavassa Turun Seudun Kehitys Oy:ssä. Yhtiö on yhdentoista Turun seudun kunnan omistama yhtiö. Yhtiön tehtävänä on huolehtia osakaskuntien alueella toteutettavien elinkeinopoliittisten palveluiden hankkimisesta, joita ovat yrityspalveluneuvonta sen eri muodoissa. Lisäksi yhtiö ostaa tai koordinoi muutamia seudullisia elinkeinohankkeita vuosittain. Yhtiö ostaa merkittävän osan tarvittavista elinkeinopalveluista Turku Science Park Oy:ltä.

Turku Science Parkin näkyvin seudullinen palvelukokonaisuus on ollut alkavan yrittäjän palvelut. Alkavan yrittäjän yritysneuvonta tarjoaa palveluja yrityksen perustamiseen sekä liiketoiminnan alkuvaiheeseen. Palvelutarjontaa on lisäksi kuitenkin tarjolla yrityksen elinkaaren kaikkiin vaiheisiin.

Turku Science Parkin muu toiminta on jaoteltu viiden seudullisen kärkialan ympärille, jotka ovat: Clean (bio- ja kiertotalous sekä cleantech), Health (terveys ja hyvinvointi), Experience (elokuvat, peliteollisuus ja matkailu), Maritime (meriteollisuus) sekä Tech (valmistava- ja teknologiateollisuus). Turku Science Parkissa asioi vuoden 2021 aikana useita raisiolaisia yrityksiä sekä yksityishenkilöitä. Tarkka, aikaisemmista vuosista poikkeava asiakasmäärätilasto löytyy liitteestä 6. Asiakasmääriin on jossain määrin edelleen vaikuttanut pandemiatilanne. Katsauksen oheisliitteenä on Turku Science Parkin toimintaa kuvaava vuosikatsaus 2021 sekä edellä mainittu asiakasmäärätilasto Raision osalta.

6. Markkinointi

Kaupunki lähettää säännöllisesti yritysutiskirjeitä sekä muuta viestintää paikallisille raisiolaisille yrityksille. Kaupungin yleinen sähköinen yritysviestintä painottuu pääosin kaupungin verkkosivuille sekä LinkedIn-sivustolle. Lisäksi viestintää ja markkinointia ohjataan muihin sosiaalisen median kanaviin tarvittaessa. Kaupungin yrityspalveluiden ja –alueiden markkinointi painottui vuoden 2021 aikana vahvasti erilaisten koronan liittyvien ohjeiden sekä rahoitusten viestimiseen. Yritysalueista V8 -alueen yritystontteja markkinoitiin kaupungin omilla verkkosivuilla, erilaisissa sähköisissä mediakanavissa sekä Varsinais-Suomen Yrittäjä -lehdessä.

Raision yritystontit ovat herättäneet niin kansallista kuin kansainvälistä kiinnostusta, joten kaupungin markkinointimateriaali (markkinointivideot sekä visiomateriaalit) on tehty niin suomeksi kuin englanniksi. Yritysaluemarkkinointia on tulevaisuudessa syytä entisestään lisätä, profiloida ja kohdentaa. Samalla yritysalueiden jatkojalostamista ja kehittämistä pyritään tekemään oikea-aikaisesti sekä kysyntää kuunnellen.

7. Toimenpiteet koronasta johtuen

Kaupungin omat toimenpiteet

Vuoden 2021 aikana ei enää myönnetty kaupungin rahallista koronatukea vaan koronasta toipumisen toimenpiteinä olivat erilaiset tapahtumat, tiedottaminen ja hankkeet, joilla tähdättiin yritysten toimintakyvyn parantumiseen muuttuvassa maailman- ja markkinatilanteessa.

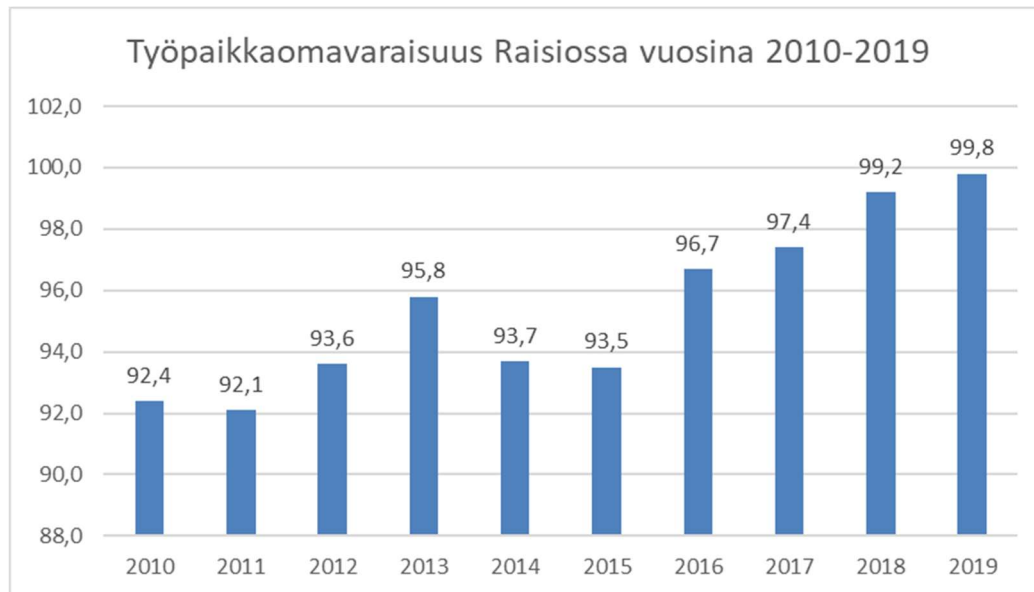
Kansalliset toimenpiteet

Koronasta johtuvia kehittämis- ja kustannustukiratkaisuja oli tarjolla vuoden 2021 aikana useita. Mm. valtiokonttorin myöntämän yleisen kustannustuen hakukierroksia järjestettiin vuoden 2021 aikana. Kustannustuen vuoden 2021 hakukierroksilla 2-5 yhteensä 133 raisiolaista yritystä sai kustannustukea. Kustannustukea on myönnetty raisiolaisille yrityksille yhteensä lähes 1,4 miljoonaa euroa kevästä 2020 alkaen. Edellä mainittujen tukiratkaisuiden lisäksi yrittäjät ovat poikkeuspäätöksellä olleet oikeutettuja tilapäisesti myös työmarkkinatukeen.

8. Raision elinkeino- ja yrityselämän kehitys

8.1. Työpaikkamäärä ja työpaikkaomavaraisuus

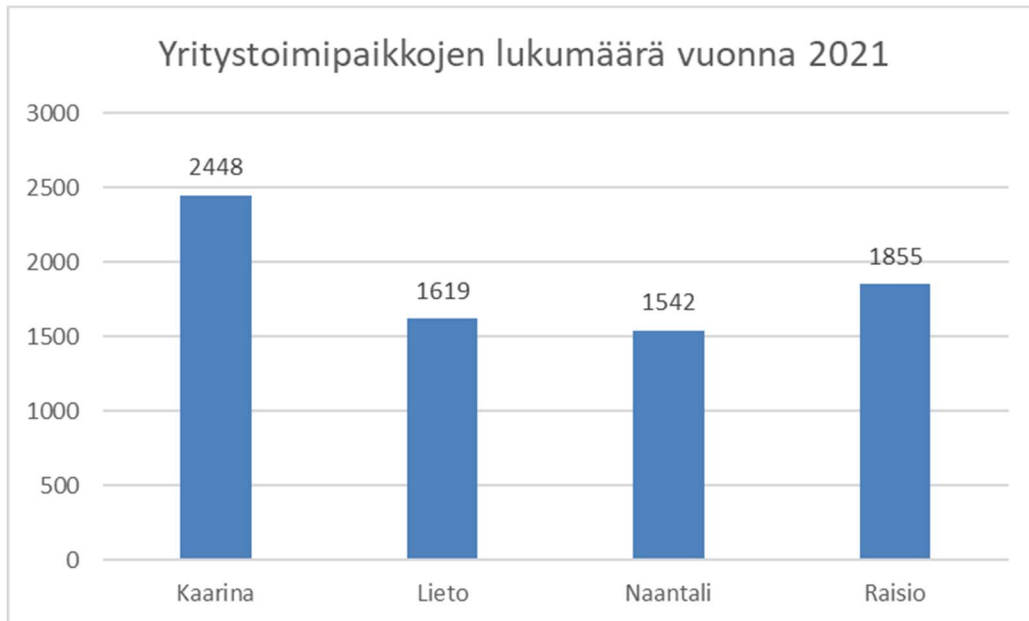
Raision työpaikkamäärä suhteessa työllisen työvoiman määrään on erittäin korkea niin seudullisessa kuin valtakunnallisessakin vertailussa. Työpaikkaomavaraisuus lähentelee lukuna sataa, jolloin jokaiselle raisiolaiselle työlliselle olisi laskennallisesti työpaikka kaupungin rajojen sisäpuolella.

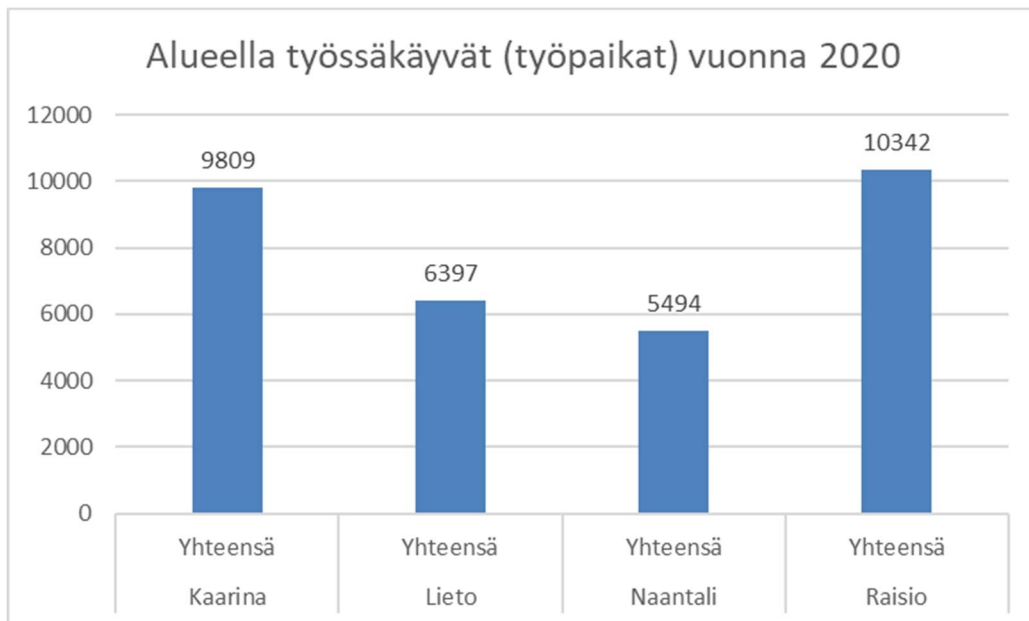
Kaavio 3. Raision työpaikkaomavaraisuus-% vuosilta 2010-2019.

8.2. Yrityskannan rakenne ja yritystoimipaikat

Yritystoimipaikka on yhden yrityksen omistama, yhdessä paikassa sijaitseva ja yhdellä toimialalla toimiva yksikkö. Toimipaikkoja ovat esim. tehdas, myymälä, toimisto tai versta. Yritystoimipaikkoja on kunnassa yleensä enemmän kuin kuntaan rekisteröityneitä yrityksiä.

Kaavio 4. Yritystoimipaikkojen kappalemäärä vuonna 2021.

Kaavio 5. Alueella olevien työpaikkojen lukumäärä seudulla vuonna 2020.

Seudullinen vertailu osoittaa, että yritystoimipaikkoja on Kaarinassa eniten. Työpaikkoja taas löytyy Raisiosta selkeästi muita lähikuntia enemmän. Luvuista ja kappalemääristä voidaan päätellä, että raisiolaisten yritysten työllistävyys on esimerkiksi Kaarinan yrityksiä korkeampaa. Tästä huolimatta suurin osa (n. 75 %) Raision yritystoimipaikoista on pieniä 0-4 henkilöä työllistäviä toimipaikkoja. Suuria (yli 100 henkilöä työllistäviä) yrityksiä oli Raisiossa kuusi kappaletta. Yli 93% raisiolaisista yritystoimipaikoista työllistää alle 50 henkilöä.

Raisiolaisten yritysten työllistävyydestä on myös saatavilla tilastoja. Raisiolaisista työpaikoista merkittävä osa löytyy joko kaupan, rakentamisen, teollisen toiminnan tai terveys- ja sosiaalipalveluiden toimialoilta. Näiden toimialojen työllistävyysvaikutus on siis suurinta Raision alueella.

8.3. Raision yrityskanta

Vuoden 2021 lopussa (kvartaali 3) Raisiossa oli yhteensä 1715 yritystä. Yrityskannan nettokasvua on kertynyt toistaiseksi yhteensä 78 yrityksen verran. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen aloittaneet ja lopettaneet yritykset -tilastoon, joka päivittyy neljännesvuosittain. Tilasto on ns. elävä tilasto eli joka kerta, kun tilasto tehdään ja tiedot poimitaan, sen sisältö päivittyy uusien fuusioiden ja konkurssien myötä. Tämä on siis hyvä huomata, kun tarkastelee aiemmin esitettyjä tietoja yritysten määrästä. Yrityskannan elämiseen vaikuttavat taannehtivasti näkyvien konkurssien ja liiketoiminnan lakkautumisten lisäksi yritysten toimipaikan vaihdokset sekä mahdolliset fuusiot tai muut sulautumiset esimerkiksi yrityskauppojen yhteydessä. Raision yrityskannasta merkittävä osa kohdentuu rakentamisen, teknisten/teollisten sekä kaupan ja palveluiden aloille. Merkittävä osa aloittavista yrityksistä kohdentuu myös juuri näille toimialoille.

8.3.1. Kaupan toimiala Raisiossa

Tukku- ja vähittäiskauppa on Raisiossa vahva toimiala, niin yrityskannan kuin työllistävyydenkin näkökulmasta. Noin joka 5. yritys on Raisiossa tukku- ja vähittäiskaupan toimialalla ja kaikista Raisiossa olevista työpaikoista noin kuudesosa oli kaupan alalla vuonna 2021. Suhteessa naapurikuntiin, Raision työpaikat painottuvat selkeästi muita enemmän juuri vähittäiskaupan alalle.

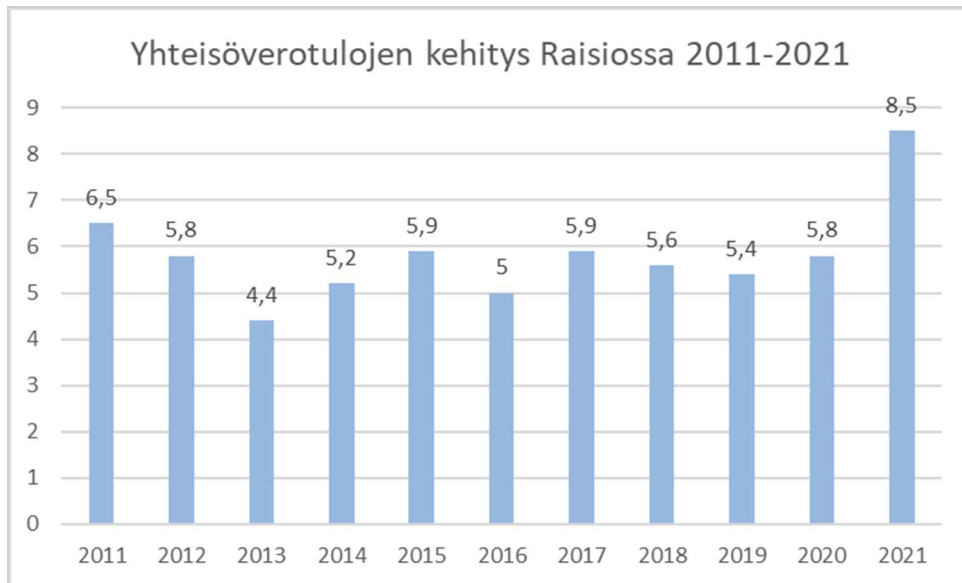
9. Yhteisöverotus

Yhteisövero on yhteisön tuloksesta perittävä vero. Yhteisöveroa maksavia yhteisöjä ovat esimerkiksi osakeyhtiöt, osuuskunnat sekä tietyin edellytyksin liikelaitokset, julkisyhteisöt, yhdistykset, laitokset, säätiöt ja asunto-osakeyhtiöt. Yhteisöverokanta on vuodesta 2014 alkaen ollut 20 prosenttia.

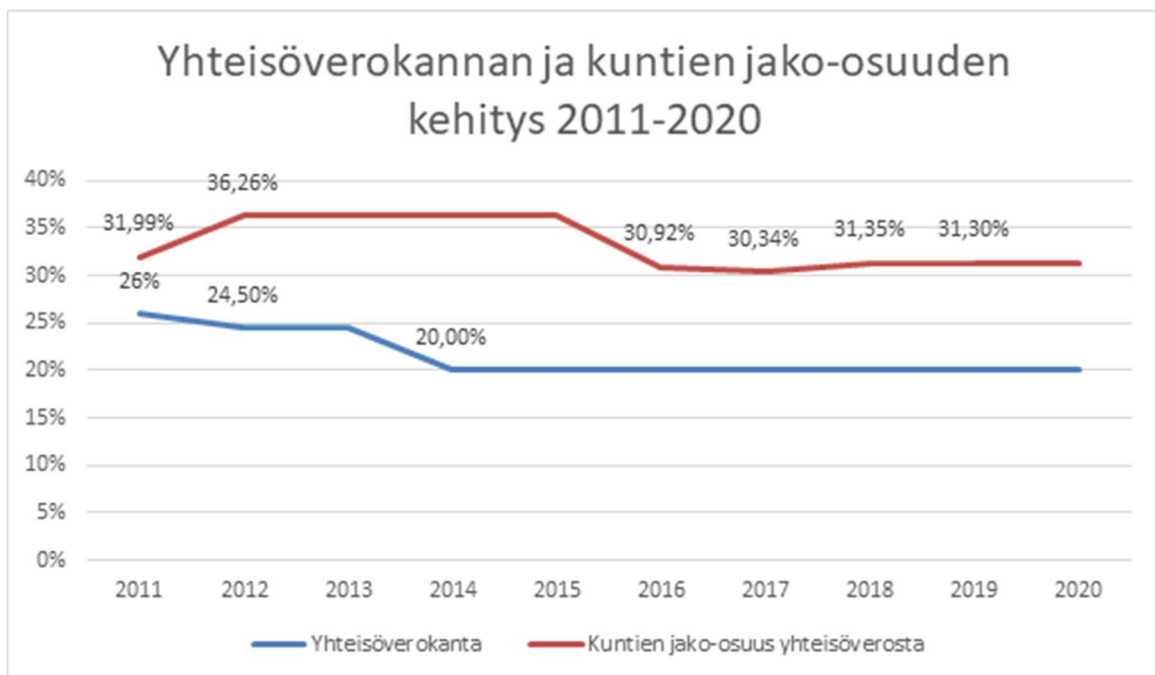
Yhteisöveron tuotosta saavat osansa niin valtio kuin kunnat. Kuntien osuus yhteisöveron tuotosta on vuonna 2021 ollut vähintään 31,30 prosenttia. Yhteisöveron kuntien osuuteen on esitetty 2 prosenttiyksikön korotusta tasolle 33.30 prosenttia. Muutos on astunut voimaan 1.1.2021. Lisäksi verovuodelle 2021 kuntien osuutta korotettiin 10 prosenttiyksiköllä koronatukiin liittyen.

Yhteisöverokannan muutoksilla sekä kuntien jako-osuuksien muutoksilla on vaikutusta vertailtaessa yhteisöveron kertymistä vuosien välillä.

Raision kaupungin osuus yhteisöveron tuotosta on ollut vuonna 2021 yhteensä 8,5 miljoonaa euroa. Huomion arvoista vuoden 2021 yhteisöverokertymässä on yhteisöveron jako-osuuden kymmenen prosenttiyksikön korotus.

Kaavio 6. Osuus yhteisöveron tuotosta Raisiossa vuosina 2011-2021.

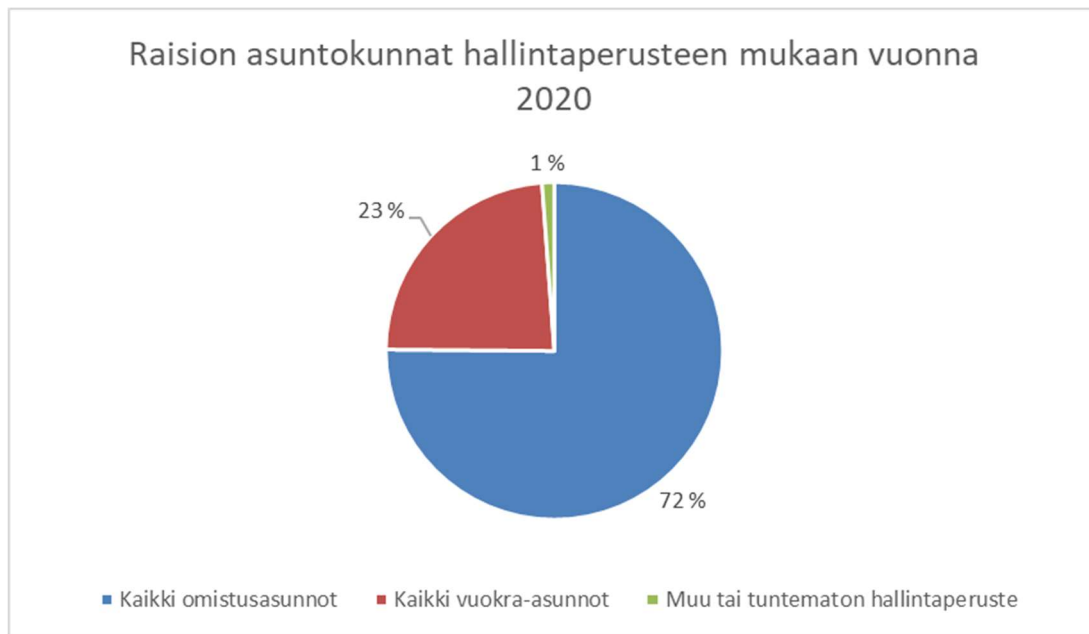

Kaavio 7. Yhteisöverokannan ja kuntien jako-osuuden muutokset tarkastelujaksolla 2011-2020.

10. Asuminen

Kaupungin strategiamittareissa edellytetään vuokra- ja ARA-asuntojen seuraamista säännöllisesti. On päätetty, että nämä tunnusluvut raportoidaan osana vuosittaista elinkeinopoliittista katsausta. Raisiossa on yhteensä 11 974 asutokuntaa, jotka jakaantuvat eri asuinmuotoihin.

Mittari 1: Raisiossa on kohtuuhintaisia vuokra-asumisen vaihtoehtoja:
-Tavoitetilana vuokra-asuntojen 25%-osuus asuntojen hallintamuotojakaumasta.

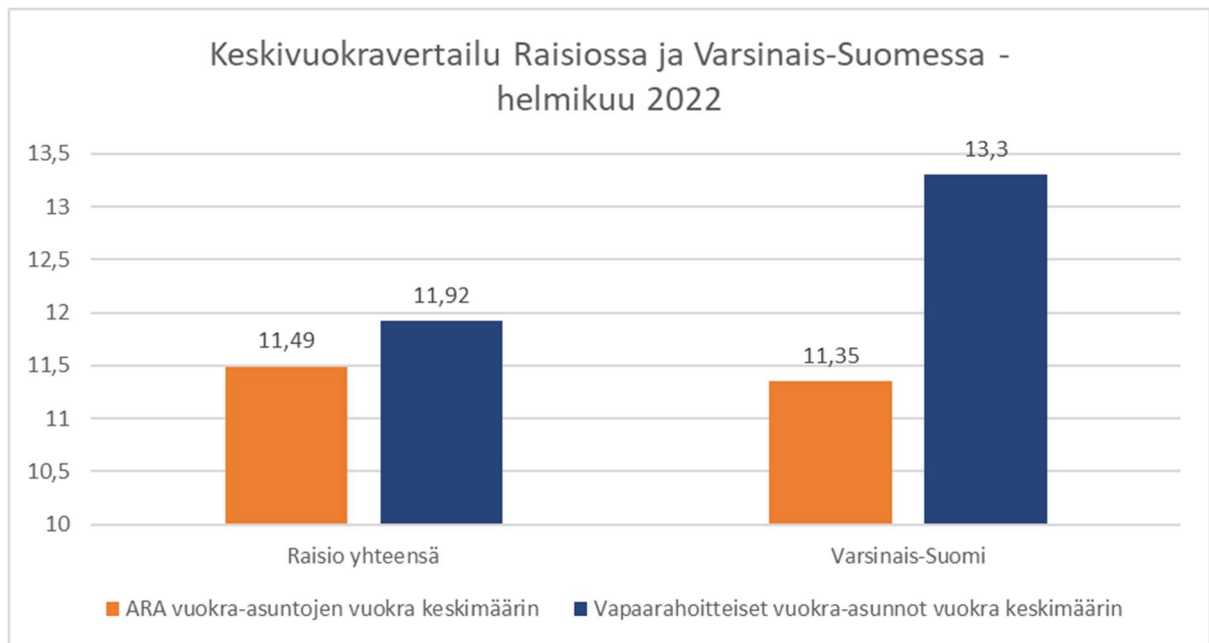

Kaavio 8. Raision asunnot hallintaperusteen mukaan vuonna 2020.

Vuokra-asuntojen osuus Raision asutokannassa on kasvanut maltillisesti. Suhdeluvun trendi lähestyy strategiassa asetettua tavoitelukua, 25%. Vuoden 2020 aikana valmistui tilastokeskuksen datan mukaan yhteensä 239 uutta asutokuntaa. Vuoden 2020 aikana valmistui Raisioon siis useita uudiskohteita. Näiden uudiskohteiden jakauma saadaan mukaan vuoden 2022 katsauksessa tai muussa raportissa. Odotusarvona on, että suhdeluku tulee pysymään samankaltaisena laaja-alaisen ja monipuolisen uudisrakentamisen johdosta.

Mittari 2: ARA-tuetut ja vapaarahoitteiset asunnot sekä niiden keskivuokra. Vuokrataso ei nouse suhteessa Varsinais-Suomen keskivuokraan.
-Tavoitetilana ylläpitää vapaarahoitteisten ja ARA-tuettujen asuntojen vuokratasot linjassa Varsinais-Suomen vuokratasojen kanssa.

ARA-tuettujen ja vapaarahoitteisten asuntojen tilasto on juokseva ja se julkaistaan kaksi kertaa vuodessa. Tilasto on eritelty tähän katsaukseen helmikuun 2022 tilastosta. Vuokratasot eivät ole merkittävästi nousseet suhteessa Varsinais-Suomen keskivuokratasoon vaan noudattelevat varsin tasaista trendiä. Raisiolaisten asuntojen vuokratasot ovat linjassa Varsinais-Suomen tilastojen kanssa ja noudattelevat aikaisempien vuosien tilastoja edelleen yhteneväisesti. ARA-asuntojen keskivuokratasot ovat hivenen maakunnan tasoa korkeammat, mutta vapaarahoitteisten asuntojen osalta olemme selkeästi maakunnan tasoa alemmalla tasolla.

Kaavio 9. Keskivuokravertailu Raision ja Varsinais-Suomen välillä helmikuu 2022

11. Arvio yritysvaikutuksista ja tuleva kehitys

Vuosi 2021 näyttäytyi raisiolaisen yritystoiminnan ja elinkeinoelämän kannalta kaksijakoisena. Yrityskannan kasvu sekä positiivinen trendi mm. yritystonttien varauksissa ovat osoitus siitä, että liiketoiminnan mahdollisuuksia on Raisiossa hyvin tarjolla. Tasaisesti parantuva työllisyystilanne luo useille toimialoille haastetta osaavan työvoimaan saatavuudelle ja vallitseva maailmantilanne muodostaa uhkia erityisesti alueen vientiyrityksille. Vuoden 2021 aikana pandemian johdosta erityisesti majoitusala, ravintola-ala sekä tapahtuma-ala ovat kärsineet poikkeusvuodesta edelleen merkittävästi. Toisaalta esimerkiksi päivittäistavara- ja rautakauppa sekä verkkokauppa sen alihankintaketjuineen ovat pärjänneet vuonna 2021 todella hyvin.

Raisiolaisia yrityksiä tuettiin vuoden 2021 aikana pääosin kansallisin toimenpitein pandemian johdosta. Raisiolaiset yritykset ovat hakeneet pandemian aikana (vuosina 2020-2021) merkittävästi tarjolla olleita kansallisia koronatukia. Mm. valtiokonttorin myöntämää kustannustukea on haettu Raisioon yhteensä lähes 1,4 miljoonan euron edestä. Raision työpaikkaomavaraisuusaste on edelleen erittäin korkea ja -omavaraisuusasteen kehitys koko ajan nousujohteinen. Tulevat kaupunkikehityksen hankkeet kuten E18 -tien peruseräparannushanke, kaupungin keskustan kehittäminen (keskustavisio ja keskustan asemakaava) tulevat omalta osaltaan vaikuttamaan 2020-luvun kaupunkikehitykseen ja täten myös elinkeinoelämän kehittämiseen tulevien muutosten ympärillä.

Työttömyysasteen kehitys oli vuonna 2021 tasaisesti parantuvalla ja loppua kohden erinomaisella tasolla. Odotusarvona on, että työttömyysasteluvut jatkavat maltillista paranemista myös vuonna 2022.

Kaupunki on osallistunut viime vuosina yritys- ja työllisyshankkeisiin varsin monipuolisesti. Kaupunki on osallistunut vuoden aikana useisiin erilaisiin elinkeinoelämän kehittämishankkeisiin, joista on katsauksessa mainittu mm. Varsinais-Suomen Yrittäjien ja Rasekon kanssa toteutetut yhteishankkeet.

Varsinais-Suomen maakuntaennusteessa, joka perustuu Suomen yrittäjien tekemään yrityskyselyyn, olivat raisiolaisten yrittäjien odotukset tulevasta varsin positiivisia. Raision kaupungin sijoitukset ennusteessa mitattavassa yritysilmapiirissä sekä yrittäjäyhteistyössä ovat maakunnan kuntien keskuudessa hyvällä tasolla, joskin tavoitela kaupungilla on nykyistä kunnianhimoisempi. Yrittäjyysilmapiirissä Raisio on sijalla 8. ja yritys yhteistyössä sijalla 8. koko maakunnan 27 kunnan kattavassa kuntien vertailussa. Tavoitetilana on sijoittua tulevaisuudessa näissä vertailuissa nykyistä paremmin.

Arvio yritysvaikutuksista (+ tavoite on saavutettu tai kaupunki on muutoin onnistunut toiminnassa, +/- neutraali tai ei muutoksia, - tavoitetta ei ole saavutettu tai ei ole onnistuttu)

Positiiviset (+):

Seudullinen elinkeinoyhteistyö
Työpaikkaomavaraisuuden ja työttömyysasteen kehitys
Yrityskannan kehitys
Yritystonttien saatavuus ja luovutukset
Erilaisten yhteistyöhankkeiden hyödyntäminen alueella

Neutraalit (+-):

Hankinnat
Poikkihallinnollinen yhteistyö kaupunkiorganisaatiossa
Yritysalueiden markkinointi

Kehitettävät (-):

Paikallisten yritysten kasvun tukeminen
Uusien (ankkuri)yritysten houkuttelu Raisioon
Yritysilmapiiri ja –yhteistyö

Arvio kehittämistarpeista ja painopisteistä

Tuleva raisiolaisen elinkeinoelämän kehitys vaikuttaisi kulkevan monelta osin positiiviseen suuntaan. Maailmantilanne aiheuttaa kuitenkin paikalliseenkin elinkeinoelämään epävarmuuksia sekä varovaisuutta. Merkittävilta osiltaan raisiolaistenkin yrittäjien odotukset tulevaan ovat vaihtuneet pessimistisemmästä neutraalimpaan ja jopa myönteiseen suuntaan. Raision kaupungin tulee panostaa tiiviiseen vuorovaikutukseen alueen yrityselämän kanssa, oikeanlaisten toimenpiteiden sekä kohtaannon parantamiseksi. Investointi- ja kasvutarpeiden tukeminen, työntekijätarpeiden täyttäminen, oikeanlainen yritystoimintaa tukeva kaavoitus ja maankäyttö sekä yleinen alueellinen yrityspalveluneuvonta ovat sellaisia elementtejä, joiden hyödyntäminen ja mahdollisimman hyvä käyttöaste edesauttavat yrityselämää. Erityisesti yritys yhteistyön ja –ilmapiirin kehittämistä on syytä edelleen jatkaa oma-aloitteisella ja aktiivisella työotteella sekä kaupungin omien prosessien kehittämällä yritysmyönteisempään suuntaan.

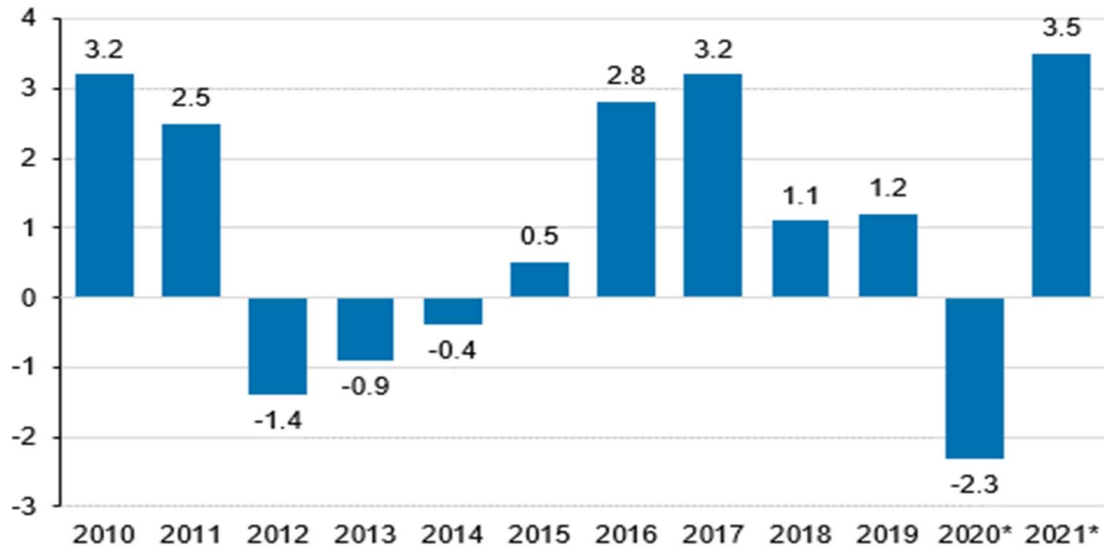
Lisäksi jatkossa tulee panostaa edelleen yritysalueiden markkinointiin. Yritysalueista erityisesti pohjoinen yritysalue V8 tarjoaa erinomaiset edellytykset suurtakin tonttitilaa vaativille yrityksille. V8-alueella on useita kunnallistekniikalla varustettuja tontteja myynti- ja vuokrauskunnossa ja alueen jatkosuunnittelu on niin investointi-ohjelmassa kuin kaavoituskatsauksessa vireillä. Kaupungin yritystonttivarantotilanne on kohtuullinen.

Kehittyvät yritysalueet Raisiossa tarvitsevat edelleen ankkuriyrityksiä, joiden ympärille syntyy muitakin hankkeita, palveluita ja yritystoimintaa.

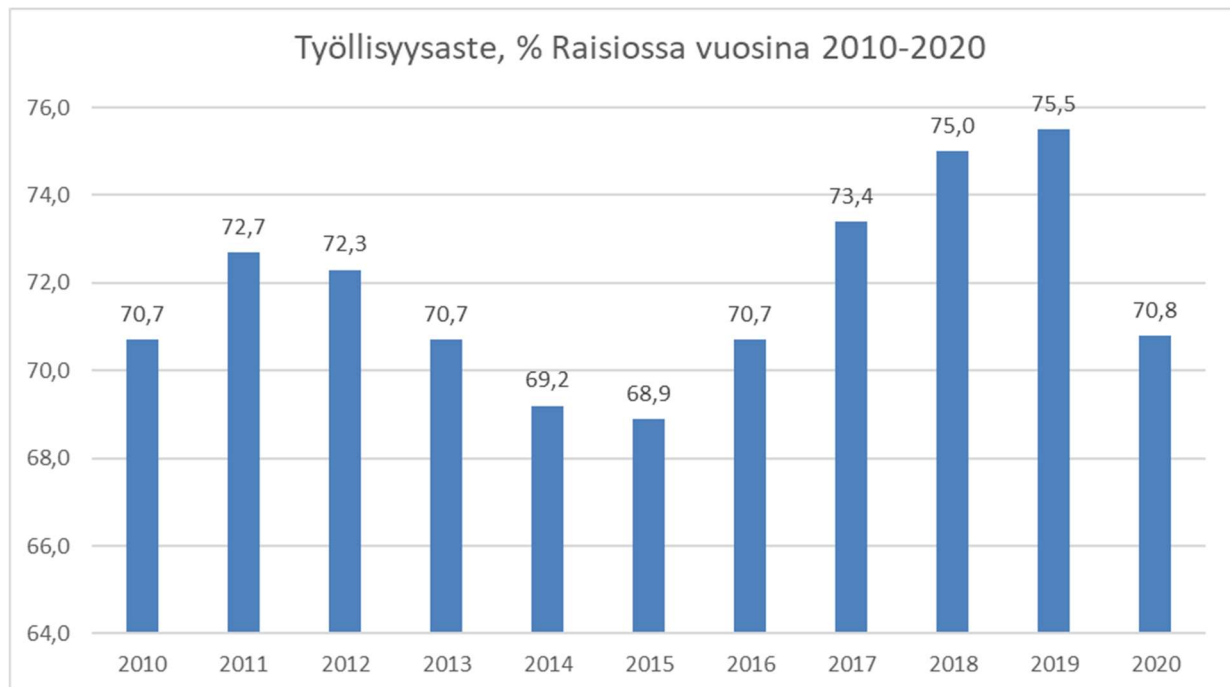
Liitteet

1. Suomen bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos

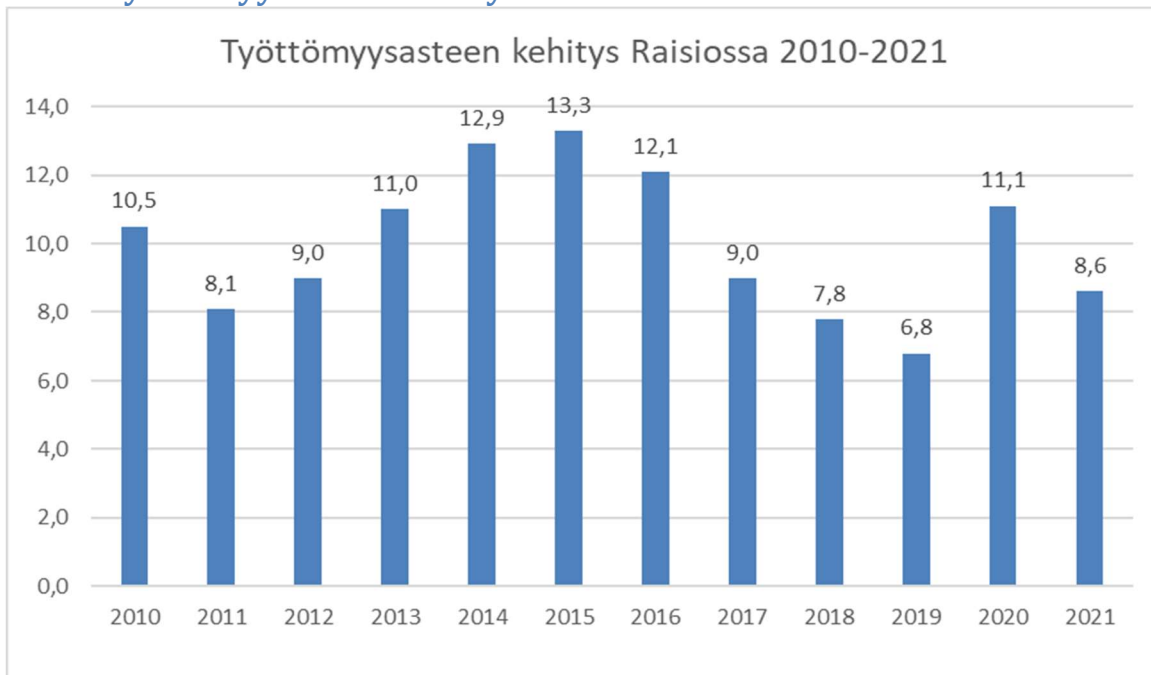
Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos, prosenttia

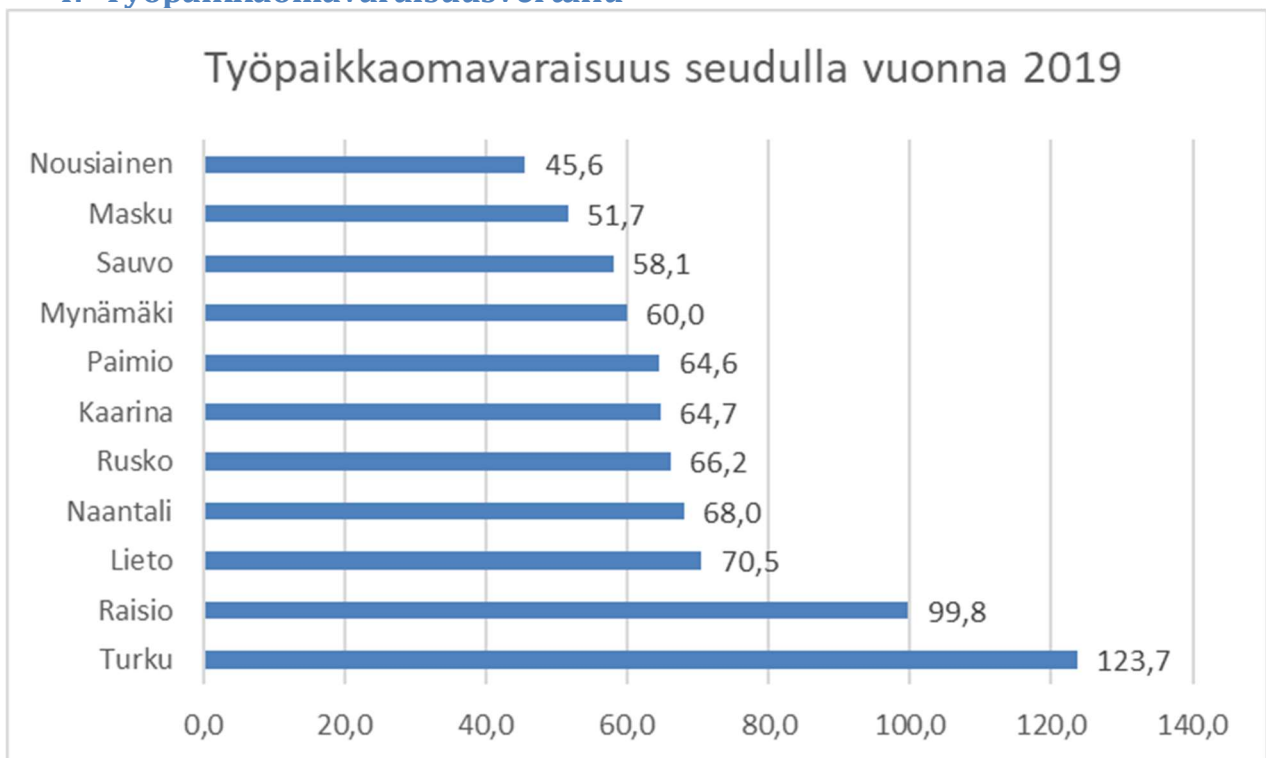
2. Työllisyysasteen kehitys Raisiossa

3. Työttömyysasteen kehitys Raisiossa

4. Työpaikkaomavaraisuusvertailu

5. Raisiolaisten sekä lähikuntien asiakaskäynnit Turku Science Parkissa vuonna 2020

RAISIO

Henkilöt aktiviteeteissa ja palveluissa

REGION

Palvelupuu	2021 Q1	2021 Q2	2021 Q3	2021 Q4	Yhteensä kumulatiivisesti
Ei tietoa	142	152	6	40	340
Yrityspalvelut	14	26	234	32	306
Mahdollistavat Palvelut	26	23	10	21	80
Yrityspalvelut / Perustamispalvelut	0	0	0	1	1
Mahdollistavat Palvelut / Edunvalvonta	1	6	3	5	15
Yrityspalvelut / Liiketoiminnan käynnistys	1	1	0	5	7
Mahdollistavat Palvelut / Toimintaympäristö	6	13	5	10	34
Yrityspalvelut / Liiketoiminnan kasvu ja kehitys	10	23	234	26	293
Yrityspalvelut / Rahoitus- ja omistusjärjestelyt	6	8	1	0	15
Mahdollistavat Palvelut / Kumppanuus- ja yhteistyöverkostot	23	21	6	21	71
Yhteensä kumulatiivisesti	177	184	245	78	684
Aktiviteettilajit	2021 Q1	2021 Q2	2021 Q3	2021 Q4	Yhteensä kumulatiivisesti
Alkavat yrittäjät Lähetä	8	2	0	1	11
Alkavat yrittäjät Lausunto	0	0	0	1	1
Alkavat yrittäjät Yhteydenotto	5	4	7	2	18
Alkavat yrittäjät Asiakaskäynti	13	10	13	15	51
Yhteensä kumulatiivisesti	26	16	20	19	81
Aktiviteettilajit	2021 Q1	2021 Q2	2021 Q3	2021 Q4	Yhteensä kumulatiivisesti
Elinkeino Puhelu	4	7	3	1	15
Elinkeino Taustatyo	0	0	2	0	2
Elinkeino Sähköposti	150	151	3	35	339
Elinkeino Tapaaminen	7	9	4	7	27
Elinkeino Tilaisuus (Lyyti)	8	15	3	14	40
Elinkeino Verkostoyhteistyö	0	0	0	2	2
Elinkeino Tilaisuus (Ei Lyyti)	7	2	2	0	11
Elinkeino Markkinointisähköposti	0	0	227	18	245
Yhteensä kumulatiivisesti	176	184	244	77	681

"TAULUKKOAVAIN"

ALKAVAT YRITTÄJÄT (Uusyrittäjäneuvonta, ex-Potkuri)

- Lähetä: ohjaus Yrityspalveluyhdistyksen asiantuntijalle
- Yhteydenotto: puhelinyhteydenotto
- Asiakaskäynti: neuvontakäynti

ELINKEINO (Toimivat yritykset ja kasvuyrityssaihot)

- Sähköposti-otsikon alla on Q1 ja Q2 myös markkinointisähköpostit, jotka Q3 → eritelty omakseen
- Puhelut ja Tapaaminen: neuvonta- ja ohjaustapahtumia
- Tilaisuus: osallistujat järjestämiimme tapahtumiin

PALVELUPUU

- Jaottelu palveluaiheista, jota käytetään CRM-kirjaustemme pohjana. Näissä palveluaiheissa on mukana myös aiheeseen liittyvät tapahtumat

• HUOM!

- ELINKEINO-aktiviteetit ja PALVELUPUU-ovat käytännössä samat tapahtumat eri kriteereillä luokiteltuna
- ALKAVAT YRITTÄJÄT-aktiviteetit on itsenäinen kokonaisuus,

10

3.2.2022

6. Varsinais-Suomen maakuntaennuste 2021 – Yrittäjyysilmapiiri maakunnassa

Yrittäjien arviot oman kunnan yrittäjyysilmapiiristä

Arviot kymmenestä eniten vastauksia keränneestä kunnasta. Suluissa viimevuotinen sijoitus ja muutokset viime vuodesta.

Kaupunki/ kunta	Erinomainen tai hyvä	Saldoluku
1. Lieto (1.)	88 %	88 (-4)
2. Naantali (3.)	86 %	83 (+4)
3. Kaarina (4.)	82 %	77 (+11)
4. Paimio (2.)	81 %	77 (-8)
5. Salo (6.)	60 %	53 (+11)
6. Uusikaupunki (5.)	50 %	37 (-8)
7. Parainen (9.)	44 %	37 (+7)
8. Raisio (8.)	43 %	29 (-11)
9. Turku (10.)	40 %	29 (-1)
10. Loimaa (7.)	25 %	4 (-30)

Mukana 10 eniten vastauksia kerännyttä kuntaa.

7. Varsinais-Suomen maakuntaennuste 2021 – Yritysyhteistyö kunnan kanssa

Yrittäjien arviot oman kunnan ja yritysten välisestä yhteistyöstä

Arviot kymmenestä eniten vastauksia keränneestä kunnasta. Suluissa viimevuotinen sijoitus ja muutokset viime vuodesta.

Kaupunki/ kunta	Erinomainen tai hyvä	Saldoluku
1. Naantali (3.)	83 %	80 (+6)
2. Lieto (1.)	82 %	79 (-7)
3. Paimio (2.)	78 %	78 (+4)
4. Kaarina (4.)	66 %	57 (-14)
5. Salo (5.)	52 %	39 (+2)
6. Parainen (10.)	46 %	34 (+37)
7. Uusikaupunki (6.)	34 %	18 (-2)
8. Raisio (7.)	29 %	18 (-4)
9. Turku (9.)	22 %	3 (-4)
10. Loimaa (8.)	21 %	0 (-9)

Mukana 10 eniten vastauksia kerännyttä kuntaa.

8. Yrittäjyysilmapiirin ja yritysyrityskehittämisen kehittyminen Raisiossa vuosina 2016-2022

Vuoden 2022 maakuntaennuste on julkistettu 4.1.2022, joten tuoreimman ennusteen vertailu kuvaa vuotta 2022.

